DWALEN EN RONDDWALEN

Ronddwalen komt vaak voor bij de ziekte van Alzheimer. Sommige mensen lopen voortdurend door het huis, anderen willen naar buiten en weer anderen dwalen midden in de nacht. Dit is niet zonder risico: lang lopen kan uitputtend zijn en de persoon kan de weg naar huis verliezen... Toch is het belangrijk iemand die gedesoriënteerd is zoveel mogelijk bewegingsvrijheid te geven, om mogelijke agressie door de frustratie van het tegengehouden worden te voorkomen.

Waarom loopt iemand rond of dwaalt iemand?

In tegenstelling tot een vrij gangbare opvatting is rondlopen of dwalen voor de persoon met de ziekte eerder gericht op een doel (willen bewegen of ergens naartoe willen) dan het rechtstreekse gevolg van de neurologische, psychomotorische aantasting. Verschillende factoren of motieven kunnen dit gedrag veroorzaken bij iemand met de ziekte van Alzheimer:

- Verwardheid: de zieke wil naar huis, vaak naar het huis uit de kindertijd.
- Een onjuiste overtuiging: de zieke denkt naar het werk te moeten of een andere taak van vroeger te moeten uitvoeren, zoals de kinderen van school halen.
- Een poging om te vluchten voor ongemak of zelfs een reële of ervaren angst.
- Onrust die door medicatie wordt versterkt, met als reactie de behoefte om te bewegen om tot rust te komen.
- Spanning door een gebrek aan beweging of door verveling, met als reactie de behoefte om te bewegen.
- Op zoek zijn naar iets.

Hoe waarborgt u de veiligheid van uw naaste en behoudt u tegelijk zoveel mogelijk zelfstandigheid?

1. Het ronddwalen verminderen?

De persoon vriendelijk begeleiden, een gesprek aanknopen en luisteren naar mogelijke zorgen en huidige interesses, of ter afleiding een vertrouwde, ontspannende activiteit voorstellen, kan helpen dit gedrag te verminderen.

2. Veilig rondlopen - het risico op ongevallen en incidenten beperken

- Verander zo weinig mogelijk aan de vertrouwde omgeving.
- Houd doorgangen vrij en beperk struikel- en valgevaar (tapijten, deurdrempels).
- Let op uitputting en gewichtsverlies. Voorzie ontspanningsmomenten en kleine tussendoortjes, zodat de zieke regelmatig kan eten.
- Vermijd conflicten, lichamelijke dwang en berispingen.
- Vermijd medicijnen om de onrust te verminderen. Die kunnen slaperigheid en daardoor valpartijen, meer verwardheid of zelfs incontinentie veroorzaken. Medicatie tegen pijn die mogelijk de oorzaak van het ronddwalen is, kan worden overwogen.
- Blijf rustig en neem een kalmerende houding aan.

© All rights reserved

3. Naar buiten gaan en vermissing voorkomen

- Stel een regelmatige wandeling of activiteit voor om aan een eventuele behoefte aan beweging tegemoet te komen. Veel dwaalgedrag hangt samen met verveling.
- Een mogelijkheid om binnenshuis rond te wandelen kan aan die behoefte voldoen en de drang om naar buiten te gaan verminderen.
- Berg voorwerpen op die de neiging om te vertrekken kunnen uitlokken (tas, jassen enz.).
- Plaats ingewikkelde sloten of verberg deuren met gordijnen, panelen enz.
- Voorzie alle ramen van een beveiliging die beperkt hoe ver ze open kunnen.
- Informeer de buren over het gedrag en over het belang van een begripvolle benadering.
- Voorzie een identificatiemiddel voor de gedesoriënteerde persoon (kaart, armband, geolokalisatiesysteem…).

4. Omgaan met dwalen buitenshuis

- Blijf kalm en vermijd schuldgevoelens.
- Ga na of de persoon de woning en de onmiddellijke omgeving werkelijk heeft verlaten. Controleer alle kamers, ook afgesloten kamers, de tuin, berging, garage, het tuinhuis en kleine ruimten zoals kasten.
- Meld de vermissing via 101. Blijf na het telefoontje binnen en buiten de woning zoeken. Eén persoon blijft ter plaatse om de politie op te wachten.
- Vraag de buren om hulp (getuigenissen, zoeken).
- Wanneer de persoon is teruggevonden: nodig hem of haar uit om mee te komen. Overhaast of dwing de persoon niet, maar begeleid hem of haar totdat die bereid is mee te werken of weer rustig wordt.
- Als de politie nog niet ter plaatse is, neem dan contact op om te melden dat de persoon is teruggevonden.

© All rights reserved

5. Het protocol voor vermiste thuiswonende senioren

Het « Protocole Disparition Seniors au domicile » is een samenwerking tussen de lokale politiezone, het parket, Ligue Alzheimer en de diensten voor thuiszorg en thuishulp die actief zijn op het grondgebied van de politiezone.

Het doel? Wanneer iemand met dementie vermist raakt, telt elke minuut. Het is dus essentieel snel met zoeken te beginnen. De politie heeft daarvoor informatie nodig: een foto van de vermiste persoon, opvallende kenmerken, gewoonten, favoriete plaatsen enz. Het protocol voorziet daarom in het vooraf opstellen van een identificatiefiche voor mensen met dementie, met de informatie die de politie nodig heeft om snel te kunnen zoeken. Door deze fiche proactief op te stellen, wint men tijd en kan de zoektocht indien nodig professioneler starten.

De identificatiefiche bevat de informatie die de politie nodig heeft om de zoektocht te starten.

- Foto('s) van de persoon
- Contactgegevens
- Lichamelijke kenmerken
- Kleding
- Medicatie
- Routes en mogelijke zoeklocaties
- Gegevens van contactpersonen
- Enz.

Wilt u een identificatiefiche invullen?

Controleer of uw politiezone aan het project deelneemt door contact op te nemen met Ligue Alzheimer ASBL of via de website (www.alzheimer.be/nos-projets/protocole-disparition-seniors-au-domicile/zones-de-police-signataires/).

Vraag vervolgens de sticker en de identificatiefiche aan bij Ligue Alzheimer ASBL. Vul de fiche samen met de betrokken persoon in, behalve de oranje onderdelen met een zigzagrand. Die worden pas ingevuld wanneer iemand vermist raakt. Bewaar de identificatiefiche in een doos (een brooddoos of een « Tupperware »-doos naar keuze) in de koelkast in de woning van de persoon. Dat is een gemakkelijk herkenbare plaats die in iedere woning aanwezig is. Kleef de projectsticker op de doos, zodat de eerste hulpverleners die gemakkelijk herkennen. Kleef ook de laatste pagina van de fiche achter de voordeur van de woning. Zo weten externe hulpverleners dat er een fiche is opgesteld en dat die in de koelkast ligt. Geef de fiche aan de politie wanneer een vermissing wordt vastgesteld. U kunt ook een kopie aan mensen uit uw omgeving geven.

Aanvullende informatie

Alzheimer: le guide des aidants, Alzheimer Europe, uitgave 2013, 158 p.
Website: https://alzheimer.be/nos-projets/protocole-disparition-seniors-au-domicile/

© All rights reserved